

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 30. Mansuetus. Ostendit Zacharias Hierumsalem Prophet am promissum mansuetum, Moysi simitem, & Supplicium tacitè innuit nisiillum recipiant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

§. 10. Manfuetus. Offendit Zacharias Hie-
ruſalem Prophetam promiffum, manfuetum,
Moysi ſimilem, & ſupplicium ſacré innuit
niſillum recipiant.

Imper voluit Dominus hic, vt credo D. Ber-
ſalmabilem ſuam prode manuſuetudinem,
qui cuius veniebat, & vt omnes ſibi perſua-
derent, id quod dixit: ſe non belli cauſa, non ſup-
plicij adelle inuſitatum, quas homines contra
Deum obdurati commiferant, ſed indulgentia,
& ſalutaria. Non enim miſi Deus filium ſuum,
ut iudicet mundum, ſiui vt ſaluatur mundus per
ipſum. Se ipſum mundo reuelare & totum, ait præ-
dicantibus Auctores, atque eo animo talem creat homi-
nibus non ſolum omnes nouimus fuiſſe Ioannē Bap-
tiſtam. Quando hic eum aliis manifeſtat, eū ſub
agui nomine & figura iudicis manifeſtat. Ecce
agnus Dei Agnus terreoſ commendatur à mā-
ſuetudine agni Dei, à diuina manuſuetudine, id
eſt ſuperis & inferis. Forte non credideris D.
Ioanniſt idem Doctorem quia homo eſt, Chri-
ſtūque euſanguineus. *Fere iſta manus eratis re-*
ſpondet in omnia, quia ipſe homo eſt, & poris hōle-
re ſe ſedem quia cognatus eius eſt, eius reſponſum
perſe. Confeſſum aliud adfertur teſtimonium
uoluo tubidius, de ipſo caelo, vbi nulla poteſt
latere ſua, & illum manifeſtat ipſe Spiritus S.
in figura columbae ſuper eum reſcendendo. Optime
conuenit columba, vt agnum reuelat Non in con-
ſpice ad indicandam, Agnum Dei venis columba:
quia vbi melius agni tenuit quam columba.
Quia quia in animalibus hoc columba in auibus
eſt ſumma veritas que innocencia, ſumma ſimplici-
tas, uolere neſciat, & aderi non nouerunt.
Hic ſignis Chriſti reuelator in mundum ve-
nit manuſuetudo: his addit vates Zacharias,
inſignem ſigillum, eas quas nobis ſignauit ad
mortem ſcēdo, quas per manus habemus de
agui & pullo, quibus inſidens Hieruſalē ingre-
ditur: animalia ſunt hæc domeltica & manuſue-
ta, vt ea quomodolibet & quocunq; ducas à
vobis illa reſiſtentia tantum illis omis, & quale
vā imponis, etiam ſi ſtripes & verbera, nec re-
ſiſtent. Ecce illum quā manuſuetus vibem
ingredietur Hieruſalem. *Ecce rex tuus uenit ti-*
bi manuſuetus ſedens ſuper aſinum & pulum. O
preclara & plane celeſtis manuſuetudo, quā nul-
lus hominem vidit, in mundo per clariorē!
Perduclis in eum ſurrexerat Hieruſalem, cui
ſignatus erat eius Rex ac De minus, atque in
ſiſton. Opt. de la Noza, Tom. 17.

ſummam foediſſima lapſa erat impudentiam, in
eos necem praua cogens concilia, quibus eum
de medio tollat, & per publicos præcones capi
atque in vincula conici mandauerat. Tantum
contra Deum ſuum ira cogniuit, ſcelus impia
commiferat, vt omnia longe ſuperaret, quæ vi-
quam in mundo facta fuiſſe & gnoſcerimus, etiam
illa, quæ Dei patientia ferre non ſuſtinens (ſi fa-
ri ſic liceat) tam horrendis multauit ſuppli-
cijs de caelo miſiſſis, profana illa, quæ tempore
Noë terram corruperant, aquarum diluuijs ex-
cerandas & non ſcēdas Sodomorum luxurias
igne & ſulphure in diebus Abraham: arrogantē
ſuperbiam Dathan & Abiron terræ hiatu, quo
miſerè abſorpti perierunt, tempore Moysi per-
uerſa infidelium crimina lapidum grandine, &
ſulmine imperante Ieſue & Dauid: abominan-
das Sennacherib blaſphemias Angelo vindice
qui ſub varijs noctis ſpatio centum octoginta
quingue milia ſub Rege Ezechia interfecit. His
longè grauior eſt hæc ciuilitas, quæ nunc il-
lum Hieruſalem prouocat, inhonellit, abomi-
nabilior, nequior, arrogantior, impudentior, mul-
toque peruerſior, quam omnes in vnum combi-
nata: nihilominus attende qualis veniat: quā
humilis, quā manuſuetus, quā pacificus: quā
ab omni contentione alienus: quā non pollice-
tur gratias, indulgentias, miſericordias: Ecce Rex
tuus uenit tibi manuſuetus.

O Chriſtiane, ſaxit Deus vt hoc agas, quod à
re Prophetæ flagitat, vt oculos tuos in hanc Chri-
ſti conſicias manuſuetudinem, inter tot offenſas,
& non tolerandas iniurias. Quā egregiè illam
Apoſtolus Corinthijs obtulit conſiderandā, quā
recunderet eorum arrogantiam, qui qualibet de
cauſa pungebantur & ita commouebantur. *Iſte 2 Cor. 10.*
autem ego Paulus obſecro vos per manuſuetudinem.
& modeltiam Chriſti Perpendit hæc verba D.
Chryſoſt. ſufficeret (nōquit) dixiſſe. Ipſe ego
Paulus obſecro. Si namque vim inferat ma-
gnā ipſum venite Principem, vt à viro quid
poſtulet vulgari: maiorem longe haberet indu-
biè auctoritatē, ſi ſit ipſe Paulus Apoſtolus illos
obſecrans. *Ego ipſe Paulus obſecro.* Quis eſt Pau-
lus? Vas electiſſimum, moſtiller in caelo graduatus,
amicus ita Deo familiaris, vt adhuc in terris ex-
iſtentiē ad altitudinē caeli ſuſtulerit, eodem præ-
guſtandam propinquit beatitudinis dulcedinem:
miſter Dei ita pollens virtute, vt vnicō verbo
ſuo, tradere poſſet ſatana ſeditioſos. *Ego ipſe Pau-*
lus obſecro. Verū non hoc illi ſufficit, ſed efficit
illis proponere conatur motiuum argumentum,
quo manus illis ligentur, & pedes. *Quale præ-*
cor

cor illud? Manuendo Saluatoris. *Obsecro per mansuetudinem Christi*. O quam efficax hoc medium, quo cruxa deprimatur arrogantium, & commotiones sedentur. & eorum confundatur impatiencia. *Magnum illi pudore incurrere studeat, hac ratione obsecratio supplicans*. q. d. *Ipsam mansuetudinem Christi per quam vos rogo*. & obsecro, ueraximini. Seditiosi & querulosi, vos Christi mansuetudo confundat: perpendite quanta sit inter eos offensas, & iniurias ab hominibus illatas quam inuincibilis: quam non turbet? quam non moueatur? quam non contra conuictiores irritetur?

Hanc hodie representat Zacharias uerbi Hierusalem, ut eam ad metus prouocet alicentiam, gaudio perfundat & timorem aufert supplicij. *Noli timere Hierusalem: exulta, iubilans: Ecce Rex tuus uenit tibi mansuetus*. Ut uideo perfectum ostendit promissum ut antiquum ita preclatum, quod. Dens populo suo constantiter iurauerat: nam ut tale, tam Moyses ad ultimam properante metam, iterum in tota Iudeorum Synagoga replicauit. Casus hic erat, cum populum illum Deus de miseranda liberaasset Egyptiaca seruitute, & deducere illum ad terram promissionis per inuia deserta, hoc illi munere & honore dignaturus, quod descenderet legemq; illi praescriberet, fecit hoc eo modo, ut in montem Sinai descenderet: sed tanto tonitrui fragore, ac fulmine tremendus ignibus, tubarum clangore, & hincinatum rebotat: ut ex eorum tantum visu & auditu populus a longe distaret, tanto fuerit pauore correptos, ut omnes timerent ne caderent: exanimis: quocirca timore tremuli & profectati Moysen conueniunt, rogantque obuium, ut nomine suo Domino renuntiet, eumque supplicet, ut manum suam retrahat, talique fauore in futurum abluat, quo descenderet cum illis ipse locutus: etenim solus timor cum uidentibus illos occideret, hoc illis beneficium tribueret, ut eorum, quae dicere illis uellet medius esset & interpretas Moyses. *Exat. Moyses uir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra*. Tale refert Spiritus S. de Moyle testimonium, tam heroica benignitas erat mansuetudine, ut quanto populus eum offensis prouocabat indignioribus, tanto loqueretur ad eis beneficiendum clementius, seque disponenter ad eis beneficiendum promptiorem. Cum ille quadam omnes ut leones futerent, arreptis lapidibus quibus eum praefocarent, hoc uenit eum egit, coram Deo supplex in genua procubuit pro illis intercedens, atque pro hac eximia mansuetudine elegit eum. Deus in ducem & antefig-

namum huius populi petuicacis duraque crudelitatis, qui minori non poterat doceri mansuetudine, & huius gratia sicut a Deo ita & a populo habebatur in reuerentia, propter fidelitatem, quae adhaere illis indiduos & hoc (inquit D. Bern.) Ser. 5. 11. indicauit Spiritus S. his uerbis. *In fide & lenitate qui Nat. ipsius sanctum fecit illum, & elegit eum ex omni uita Deo carne*. Congruet ergo dicitur ad eius encomium: *Maius Dilectus Moyses Deo & hominibus*. A Deo dilectus ob praeclarissimam fidem; ab hominibus ob inuincibilem mansuetudinem.

Hanc igitur populus agnoscentes agnoscit mansuetudinem misit illum cum hoc libello supplicij ad Deum mediatorum. *Loquere tu nobis, non lo. Exat. 10. quatur nobis Dominus, ne forte moriamur*. Acc. 19. dicit Moyses cum hoc ad Dominum, illique plebis IV. vota proposuit. *Ca. Dominus: Optime omnia Hecio sunt locuti, & meam illis conformo uoluntatem ad Deum & quandomquidem hoc obuia postulerit, dico a populo illis: amen dico uobis: mittam illis Propheciam mediatorum tui similem, qui meo nomine illis loquetur, mittam* quando uenerit recipiant illum, caueantque ne contemptui habeant, quando ad illos accellerit: etenim si rebelles illi fuerint & immorigeri, supplicium lumen illum non si tam manibus inuictis fueris quam meis. ego uin te uisceribus, colope radiatit euellam. Bene locuti sunt in omnibus. *Propheciam suscitabo de gente tua similem tui, &. Deut. 18. Qui autem eum audire noluerit, ego uisur est. 17. Nam. q. d. Mittam illis filium meum, qui carum ex eorum genere sumat, hoc est, de gente tua, & mansuetus uenerit, tui similis, imo mansuetudine tali benignus, quae tuam longe superet, ut nihil sit quod mali ueretur. Hic illis meo nomine loquetur, praebit & ducet eos in ueritaterram promissionis, nempe caeli beatitudinem. Considerant Vates Isaías & Zacharias hoc hodie completum oraculum, unde uociferantur, uoluntque tibi Hierusalem acclamari: *Dicitis filia Sion Nolite timere, exulta factu, iubilans: Ecce Rex tuus uenit tibi mansuetus*.*

III. Moysi mansuetudo commendatur.

NUM. 11.

Ecce Rex tuus in ea figura, qua promissum illi tibi antiquitus, Moysi similis, mansuetus adeoque benignus, ut gratioribus offensis iniurijs, accurrat, tibi que beneficia afferat ampliora, & misericordias eminentiores. Porro caue tibi respondet Deus, ne fastidiosum illum spernentis, occurdas ei praebas aures, aut contumax eius repellas mandata tibi meo nomine ab eo proponenda: quod si feceris: ego tanti sceleris in me suscipiam uisionem. *Ego uisur exisiam*. Hoc uater in. D. Chrysost. dicitur, ex mente D. Chrysost. his uerbis: *Ecce ipse Rex tuus uenit tibi mansuetus: q. d. Accende quod est, et est. 11.*

tibi venit ad salutem & commodum, si igno-
 scas illam, aufcultes, audias, credas & vt talem
 qualem est, accipias: quod si non, scito aduen-
 tum eius tibi fore pernitiosum: etenim per hoc
 processit eius de tua perniciosa malitia formabi-
 tur, & decerneret ac iustificabitur supplicium,
 quo domus tua exasperans, & populus adeo re-
 fractarius iustè puniretur. Quid acturus est Deus
 cum ciuitate adeo perditâ, vt cum venit ad eam
 totus mansuetus, blandus & benignus, post enor-
 mia scelera durissimis digna supplicijs, & por-
 tas eius ingrediretur superna addicens beneficia,
 gratiam remissionem, vitamque sempiternam;
 non tantum illum non recipiant, sed vltimam
 malitiæ sacrilegæ ab ipsius transgressi manus il-
 li iniurias violentas, & cruci configant ignomi-
 as, occidatque eum sacrissimè deicidat, *Eccè
 Rex tuus venit tibi mansuetus*

¶ Significat, vt interpretatur D. Chrysol. in *intelle-
 ctu*, venit tibi: si intellexeris, venies contra te. Si
 scilicet non venit tibi mansuetus, & post tanta à te cõ-
 mmissa scelera, accedit tibi que pacis osculum of-
 fert suamque tribuit misericordiam, illum ciui-
 tatis, in illum insurgas, nemo dubitat, quin ad-
 ventus hic in totalem tuam cedet ruinam ani-
 moque damnationem: nec non tibi eveniet sicut
 illi, quibus cum manna de coelo plueret, & inter
 manus decideret, non vt deceret, illud collige-
 rent, eorum enim cibis esset cælestis diuina vir-
 tute præparatus, gustus suavissimi, & alimèti su-
 peria modum tenerimus, tamen illis in vermes ver-
 sit, ut exhorretos. Hoc miseræ illi contigit ci-
 vitatis & tanta erat huius Domini pietas & man-
 suetudo, vt inter maximas huius triumpho glo-
 rias vberissimas funderet lachrimas, quæ guttatim
 descendebant, (a) considerans hunc ingressum suum
 què ille pro omnium salute instituebat, eis mur-
 randam in ruinam, & totalis eorum perditionis
 eandem argumentum. Tantosque cor eius dolor
 affligebat, vt sententiam requiret vel vnam per-
 fectè pronuntiare, sed intermisciebat verba sin-
 gulibus, quibus incæptam impediatur per-
 fectè sententiam, eamque rumpebat intercisam,
 eo modo quo Iob doloribus oppressus aiebat:
*Verba dolere mea sunt plena. Quod Theodotion
 legit: Sermones mei intercessi sunt.* Ita Dominus
 loquebatur, sententiam inchoabat, nec perficiebat
 ad singula verba singulis, & lacrymis oppre-
 sus hærebat. Heu Hierusalem, si cognouisses &
 te, profectò profectò, & quidem in hac die tua
 quæ ad pacem tibi, heu quamamque modo ab-
 condita sunt ab oculis tuis. Heu veniet inimici
 tui, & circumdabunt te, debeunt te, eo quòd

tanti beneficij celsitudinem non agnoscat, quòd
 aduentu meo, & visitatione tibi Deus offert cle-
 mentissimus. *Videns ciuitatè fleuit super illam di-
 Luc. 19. cens: Quia si cognouisses & tu. Et quidem in hac die
 die tua, qua ad pacem tibi &c. Circumdabunt te
 inimici tui vallo &c. Ad terram præsternent te, eo
 quòd non cognoueris tempus visitationis tuæ. O ci-
 uitas infortunata & ingrata, tam eo quòd Regè
 agnoscere contempseris, qui tibi modo mansuetus
 adest, fiet vt tibi veniat in perfectam tui rui-
 nam animæque condemnationem. Et veritatem
 rei probauit euentus: nam eo quòd Regem pacis
 agnoscere renuerit qui reparator illi veniebat &
 auxiliator; imò postquam illum vt verum Mes-
 siam probauit, & eum esse Prophetam quem Deus
 illi promiserat, hâdum, beneficium, mansuetum,
 eius nihilominus necem decreuerit, & cruci affi-
 xerit probreos, iustum fuit & rationi conueniens
 supplicium. à Deo prædictum & intentatum,
 quòd sibi assumeret iniuriarum vindictam ab eis
 illi iniuriarum, eosque ita funditus deleteret, vt ipsa
 ciuitatis erueret fun lamenta, templum cerneret,
 Principes eius & Sacerdotes interiret, totam
 illam malitiæ collatiem perpetuè subiret
 feruituti, sic vt amplius caput non attollerent,
 nec honorè se aut fama gauderent eminere, sed
 per orbem dispersi vagique oberrarent, tremore,
 metuque concussi, cum fratricida Cain, in iustum
 sanguinis fratris sui occisi supplicium.*

Egyptè prædixit hoc Deus propheta suo I-
 saia. Cum illi Regis huius in mundum reuelasset
 aduentum, operaq; diuina quæ facturus esset illis
 nominibus impositis. *Voca nomen eius. Accedens
 Isaiâ detrahe, &c.* Statim illi declarat, quæ
 veniens ita mansuetus ac benignus, non tamen à
 Iudæis esset recipiendus, imò ab ipsis è mundo
 extirbandus, & occidendus; quòdque in tanti
 criminis poenam eos demoliretur, insani ac
 perpetuè eos traderet mancipia seruituti. *Et ad
 Isaiâ. 3. 3. Domini loqui ad me dicens: Pro eo quòd ab-
 iecisti populum iste aquas Siloë, quæ vadunt extra si-
 lentio. Et assumpsit magis Rafin & filium Romelia.
 Propter hoc ecce Dominus adducet super eos aquas
 fluminis fortes & multos reges Assyriorum & omne
 gloriam eius, & ascendet super omnes viuos eius, &c.
 Verba sunt hæc omnino mirabilia. Vocat aquas
 Siloë Christum ob eius mansuetudinem & beni-
 gnitatem quæ præcellerat, de qua diximus cum de
 Cæco aperemus. Hos aspernati sunt, & Regem
 sibi consecrarunt Cæsarem, Christum circūgen-
 tes: idcirco mittet Dominus super eos aquas for-
 tes Regem Assyriorum, hoc est, vires Imperato-
 rum Romanorum, &c. Eleganter & appositè
 decla-*

declarat D. Basil. D. Cyril. Alex. & D. Hieron. qui notat à Septuaginta addi quòd veniens Rex Assyriorum: Ambulabit super murum vestrum, & auferet de iuda hominem, qui iusti leuare caput, aut forte aliquid facere. Ecce quam bene supplicium exprimat illis inferendum, & quod hodie certissimus impletur: cuius euidentis proferunt SS. PP. argumentum, quòd supremam omnium confirmant militiam, quam in hoc Iudæi commiserunt, certe grauiorem, quàm vquam patrauerant in illa vituli adoratione, vsque ad innumeratas idololatrias & contumaces contra Deum seditiones, quæ licet saepenumero Deos punierit, non tamen eo vsque ascendit supplicij atrocitas, atque illius quæ castigauit illos Decidij reos iniuissimos.

D. Hieron. Epist. 129 ad Damasum. Tom. 1. VII. Exponit illud D. Hieronimus.

Explicite hoc D. Hieron. verbis suo dignis ingenio cum ipse locutus Iudæis. Multa & iuda, scelera commisit, cuius circa te seruasti nationibus. Ob quod factum? sique propter idololatriam. Cuiusque seruasti crebro, miseris tui est Deus & misit iudices & saluatores, qui te de famulatu Moabitaram & Ammonitarum, & hysly hym quoque & diuersorum gentium liberauerunt. Nouissimè sub Regibus sy adisti Deum & omni tua prouocata à gente Babyoniensis vastata, deleta est: & septuaginta annos Tempus soluita permansit. A Cyro rege Persarum illi laxata captiuitas. Usque quoque hoc & Neemas pietatis referunt. Extentum est Templum sub Dario Rege Persarum atque Medorum à Zorobabel filio salathiel. & Iesu filio ioseph sacerdotis magno. Quæ passibus à Medis, & yppis, Maedonibusque non cessauerunt. Nec tibi adhaec in memoriam Antiochum epiphanem, crudelissimum omnium regum, nec Ca. Poraporum Galatunus, Scaturum Varum, Capsum, Solimanque replicabo, qui tui orbibus, & præcipue Hierosolyma inuisantate. Ad exitum sub Iesuphino & Tuo urbs capta, Templumque subuersum est. Deinde ciuitatis vsque ad Adrianum Principem per quinquaginta annos mansit relictis, vsque euerisionem templi paulo minus per Quadragesimas annos & vrbis & Templi ruine permanent: à quod tantum factum: & Ceteris non colit idola, sed etiam seruasti Persis atque Romanis. & captiuitatis pressus iugo ignoras alienos Deos. Quomodo clementissimus quondam Deus qui nunquam tui oblitus est, tua per tanta spissa te porum miseriis tuis non adhaeruit, ut soluit captiuitatem, & ut verius dicam exspectasti tuis miseriis Antichristum: Ob quod, inquit, factus, & in excruciatum scelus auertit à te oculos suos? Ignorasti Memens vocem parentum tuorum: animum eius iusserunt, & super filios nuptas: & vrbis & decimam

§. 21. Mansuetus. Tibi venit mansuetus, si illum recipias, quam rigorosus eris si lacusseris eum in iuris, & crucifixeris, vt ait Apostolus.

Hoc in illis conspicimus, inquit D. Hier. & recordemur, quod ait Apostolus. Hec & quæ autem scripta sunt ad corruptionem nostram, in quos fines scelerum detentur, si namque roticus ad nos Dominus ille sicut ad illos, mansuetus benignus, redundat in misericordia, post tet scelera, quæ contra illum impie commisit, non à nobis recipiatur ad salutem nostram: erit aduentus hic nobis in iudicium casu quoque irremediabilem, & iusta æternæ nobis casta damnationis. Quæ res morti aduicasti in anima tua tribuisti Iesum Dei filium? Quid opinaris agere te, quantum est ex parte tua, de propitiis prope de precitari, & tui persequi nominis offensore, dum libet talis ades frequentare, tuis ut vices voluptatibus, & inhonestis stercina lares appetitis, nisi condemnare Christum, eumque Barabbæ & demoni postponere, determinationis vt Christus in anima tua moriatur, ne v' optet tua, delictiarum, fama, honorumque patiare naufragium? Numquid negare potest alioquin, quoniam in iusticia postis sit tuum liberum sit electioni, tuas prædelicias delicias, voluptates, luctum, illaque Domit o huic anteponas, vt illi Barabbam Christo præposueris.

Quid tibi persuades, quaerit Apostolus, à te fieri, quando in peccatum laberis mortale, quando luxurijs indulges, vsuræ te conquinat, mendacia tua fraudesque iuramento confirmas & ratificas, nisi quod iustum, quantum in te est, Dei filium crucifigas, sanguinem eius inuiscerandè conculces, diuinam eius personam opprobrijs excipias, tantoque tempore in tæce decimas morietem, quanto peccat & pertinax immemoris, in tuo coheres concubitu scortator, in luctis tuis fenerator, in vindictæ tuæ cupiditas